

Пошуково-дослідне завдання
з дисципліни «Вступ до спеціальності зі змістовим модулем:
Становлення фізичної культури і спорту». Правила оформлення.

Пошуково-дослідне завдання є видом позааудиторної самостійної роботи студентів навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Метою ПДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

Завдання ПДЗ має пошуковий, дослідницький характер, що стимулює студентів до наукової й творчої праці.

Критерії оцінювання ПДЗ та самостійної роботи студента приведені в підрозділі 10.3 робочої програми навчальної дисципліни.

Етапи виконання завдання.

1. Обрати тему, пов'язану з історією розвитку виду спорту, яким ви займаєтесь.
2. Знайти не менше, ніж 5 наукових джерел українською мовою по даній темі.
3. Знайти, хоча б 1 статтю іноземною мовою по даній темі у журналах професійного напрямку.
4. Скласти план роботи (сформувати зміст, вступ, зробити висновки, скласти список використаних джерел).
5. Оформити роботу об'ємом 10-12 сторінок та надіслати викладачу.

Бажано орієнтуватись на наступні пункти змісту:

1. Вступ.
2. Історія виникнення (вид спорту) у світі.
3. Розвиток (вид спорту) в Україні.
4. Розвиток (вид спорту) на Сміщині.
5. Висновки.
6. Список літератури.

Приклад оформлення титульної сторінки

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра фізичного виховання і спорту

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК *(ваш вид спорту)*

Пошуково-дослідне завдання з дисципліни «Вступ до спеціальності зі
змістовим модулем: Становлення фізичної культури і спорту»

Спеціальність: 017 фізична культура і спорт

Виконав(ла) студент(ка) групи

ПІБ

Викладач:

Долгова Наталія Олександрівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент

Суми 2023

Приклад оформлення роботи на прикладі волейболу

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Історія виникнення волейболу у світі	5
1.1. Витоки волейбольної гри	5
1.2. Перші змагання з волейболу.....	6
2. Розвиток волейболу	8
2.1. Етапи розвитку гри у волейбол .. Ошибка! Закладка не определена.	
2.2. Волейбол в Україні	9
3. Волейбол на Сумщині	10
ВИСНОВКИ.....	11
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	12

ВСТУП

Спортивні ігри (волейбол, баскетбол, футбол, гандбол) є специфічним видом рухової діяльності. Це свідомо діяльності, спрямована на досягнення поставленої мети і посідає провідне місце як у фізичному вихованні здорової людини, так і в процесі фізичної реабілітації хворих та інвалідів, дозволяючи на високому емоційному рівні ефективно вирішувати лікувальні та виховні завдання.

Волейбол – це командний вид спорту, олімпійська дисципліна, форма проведення дозвілля й самовираження, метод спілкування, хобі, видовище.

Це гра яка завоювала серця багатьох мільйонів людей нашої планети на всіх континентах без винятку. Надзвичайну швидку зміну атакуючих і захисних дій – у кожному розіграші можна простежити всі складові елементи гри: подача-прийом-пас-атака-блок-прийом і варіації їх безліч тому волейбол завжди цікавий. У цій грі немає часу для довгих роздумів і вагань. Оцінка ситуації, прийняття правильного рішення та його виконання має виконуватися поки м'яч летить. У світі волейбол – один з масових і доступних видів спорту.

Волейбол входить в програму Олімпійських ігор з 1964 року. Існують численні варіанти волейболу, відгалузилися від основного виду пляжний волейбол (олімпійський вид з 1996 року), міні-волейбол, піонербол, парковий волейбол (затверджений конгресом FIVB у листопаді 1998 року в Токіо).

У роботі розглянуто особливості становлення та розвитку волейбольної гри у світі та в Україні. Висвітлено період формування, етапи розвитку, чим зумовлена висока популярність та розвиток, а також розглянуто популярність командної гри на території Сумщини.

1. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ВОЛЕЙБОЛУ У СВІТІ

1.1. Витоки волейбольної гри

Батьківщиною волейболу по праву вважають Сполучені Штати Америки. Часом виникнення волейболу можна вважати кінець XIX століття.

У 1895 році Уільямс Морган, доктор коледжу в місті Холіок (США, Масасучетс), запропонував студентам нову гру: перекидати наповнену повітрям камеру через тенісну сітку, яку підвісили на висоті 198 см. Гра всім припала до душі і через деякий час їй дали назву “волейбол”, що в перекладі з англійської означає “м’яч, що літає”. Ця назва дуже точно відповідала характеру гри того часу, оскільки м’яч довго “тримали” в повітрі.

На початку 1896 року волейбол як командна гра була вперше продемонстрована перед керівництвом спрінгфільдського коледжу Спільки молодих християн. А пізніше гра двох команд (по п’ять чоловік у кожній) була показана перед світлі очі делегатів від Спортивного

Співтовариства Східного узбережжя. Саме під час цієї демонстрації і з’явилася назва Volley Ball.

Є дані, що у подібні ігри грали тисячі років тому. Збереглися хроніки римських літописців, датовані 3 ст. до н.е., у котрих описується гра, схожа на волейбол: по невідомо з чого зробленому м’ячу гравці били кулаками.

Крім того, відома стародавня гра під назвою фаустбол, в яку грали ще у 1500 році. Сенс гри зводився до того, що від 3 до 6 гравців із кожної команди намагалися перебити м’яч через невисоку стіну на майданчик суперника. З часом фаустбол набрав популярності в Європі та видозмінився. Кам’яну стіну замінили на шнур, натягнутий поміж дерев, розміри майданчика скоротили та суворо обмежили кількість гравців – по 5 чоловік у кожній команді. М’яч можна було перебивати на бік суперника кулаками чи передпліччям, і кожній команді відводилось по 3 торкання м’яча.

У 1897 році були прийняті перші правила, а в грі застосовували спеціальний м'яч.

Поступово у волейбол починають грати в країнах Центральної та Південної Америки, на Кубі, у Пуерто-Ріко, Перу, Бразилії, Уругваї та Мексиці. На початку 90-х років із волейболом знайомляться в країнах Азії: Японії та Китаї.

В Європу волейбол потрапив у 1914-1917 роках. Особливе визначення він здобуває в Чехії та Словачії. На теренах колишнього Радянського Союзу й України волейбол з'явився на початку 20-х років ХХ століття.

У 1947 році в Парижі була створена Міжнародна федерація волейболу .

1.2. Перші змагання з волейболу

На початку 1896 року волейбол як командна гра була вперше продемонстрована перед керівництвом спрінгфільдського коледжу Спільки молодих християн. А пізніше гра двох команд (по п'ять чоловік у кожній) була показана перед світлі очі делегатів від Спортивного Співтовариства Східного узбережжя. Саме під час цієї демонстрації і з'явилася назва "Volley Ball" (до речі, що проіснувало в даному написанні до 1952 року, поки на раді адміністративного комітету USVBA не було прийнято злине написання даних слів). Першою країною, слідом за США, яка прийняла волейбол, стала Канада (1900 р.) Потім до неї приєдналися Куба (1906 р.), Філіппіни (1910 р.), Японія, Бірма, країни Європи (1914 р.), Південної Америки і СРСР (початок 1920-х). Першими великими змаганнями країн Південно-Східної Азії куди був включений волейбол, стали Паназіатських ігри 1913 року.

Разом з поширенням гри, вдосконалюються правила. Проте, між правилами прийнятими на Сході та Заході є істотні відмінності, в числі, яких можна відзначити, кількість гравців і їх розташування: у країнах Америки, Африки, Європи практикувався волейбол з шістьма гравцями на майданчику,

в Азії – з дев'ятьма або дванадцятьма гравцями на майданчику 11х22 м без зміни позицій гравцями під час матчу. У 1922 році прийняті поправки в правила, що обмежують кількість торкань м'яча в одному розіграші до трьох.

У 1922 році проведені перші загальнонаціональні американські змагання – в Брукліні відбувся чемпіонат YMCA за участю 23 чоловічих команд. У тому ж році була утворена федерація баскетболу і волейболу Чехословаччини – перша в світі спортивна організація по волейболу. У другій половині 1920-х років виникли національні федерації Болгарії, СРСР, США і Японії. У той же період формуються головні технічні прийоми, подача, передачі, атакуючий удар і блок. На їх основі виникає тактика командних дій. У 1930-і роки з'явилися груповий блок і страховка, варіювалися атакуючі і обманні удари. У 1936 році на конгресі міжнародної федерації з гандболу, що проводився в Стокгольмі, делегація Польщі виступила з ініціативою організувати технічний комітет з волейболу як частину федерації з гандболу. Була утворена комісія, до якої увійшли 13 країн Європи, 5 країн Америки і 4 країни Азії. Членами цієї комісії як основні були прийняті американські правила з незначними змінами: виміри проводились в метричних пропорціях, м'яча можна було торкатися всім тілом вище пояса, після торкання м'яча на блоці гравцю було дозволено повторне торкання підряд, висота сітки для жінок – 224 см, зона подачі була строго обмежена.

У 1948 в Римі відбулися перші офіційні змагання ФІВБ чемпіонат Європи серед чоловічих команд, що завершився перемогою команди Чехословаччини. У 1949 в Празі проведений перший чемпіонат Європи серед жінок і перший чемпіонат світу серед чоловіків, переможцями яких стали команди СРСР. Три роки тому в Москві проведений перший чемпіонат світу серед жінок (перемогла команда СРСР). Всього в 1949-97 відбулося 20 чемпіонатів Європи та 12 чемпіонатів світу серед жінок. З 2006 року ФІВБ об'єднує 219 національних федерацій волейболу, волейбол є одним з найпопулярніших видів спорту на планеті. Найбільш розвиненим волейбол, як вид спорту, є в таких країнах, як Бразилія, Італія, Китай, Росія, США, Японія, Польща [2].

2. РОЗВИТОК ВОЛЕЙБОЛУ

2.1. Етапи розвитку гри у волейбол.

Визначено наступні етапи розвитку гри у волейбол.

1 етап (1895-1920 рр.) – Становлення гри, правила стають єдині для всіх, неофіційне міжнародне визнання.

Перші пункти правил гри:

1. Розмітка майданчика.
2. Обладнання для гри.
3. Величина майданчика 25x50 футів (7,6x15,1 м).
4. Розмір сітки 2x27 футів (0,61x8,2 м). Висота сітки 6,5 футів (198 см).
5. М'яч - гумова камера в шкіряному або полотняному футлярі, окружність м'яча 25-27 дюймів (63,5-68,5 см), вага 340 г.

6. подача. Гравець, що виконує подачу, повинен стояти однією ногою на лінії і бити м'яч відкритою долонею. Якщо допущена помилка при першій подачі, то подача повторюється.

7. Рахунок. Кожна не прийнята гравцем подача дає одне очко. Очки зараховуються тільки при власній подачі. Якщо після подачі м'яч на стороні подаючих і вони припускаються помилки, то подаючий гравець замінюється.

8. Якщо м'яч під час гри (не при подачі!) потрапляє в сітку, - це помилка.

9. Якщо м'яч потрапляє на лінію, - це вважається помилкою.

10. Кількість гравців не обмежена.

2 етап (1921-1947 рр.) – Гра набуває чітко виражену спортивну спрямованість. Технічні прийоми, що пов'язані з перебиванням м'яча на сторону суперника носять агресивний нападаючий характер. Створюється єдина міжнародна федерація (ФІВБ).

3 етап (1948-1963 рр.) – Волейбол швидко розповсюджується по всьому світі. Регулярно проводяться чемпіонати континентів і світу.

4 етап (1964-1990 рр.) – Волейбол стає Олімпійським видом спорту, вдосконалюється техніка і тактика гри, вносяться суттєві зміни в правила гри. Волейболу притаманний комбінаційний стиль гри.

5 етап (1991-по сьогоднішній день). Україна стає незалежною державою, провідні українські команди вперше приймають участь у національному чемпіонаті і кубку України.

В 1993 р. пляжний волейбол, що розповсюдився практично на всіх континентах був визнаний МОК олімпійським видом спорту. І уже в 1996 році, на Олімпійських іграх в Атланті (США), пляжний волейбол входить в програму Олімпійських ігор.

В 1998 році ФІВБ започатковує правила гри для популяризації і пропаганди нового різновиду волейболу – паркового волейболу. В 90-ті рр. за ініціативою Рубена Акости проведені численні зміни в правилах гри, направлені на підвищення видовищності змагань. Нині ФІВБ об'єднує 216 національних федерацій з усіх континентів нашої планети.

2.2. Волейбол в Україні

Бурхливому розповсюдженню гри сприяли товариські зустрічі українських команд з командами Ленінграда, Баку та ін. У 1927 році в Харкові розіграно першість України. У змаганнях взяли участь колективи з 11 міст. Перемогу святкували дніпропетровці. Цей турнір, висловлюючись сучасною термінологією, став доброю перевіркою сил перед стартом Всесоюзної спартакіади, яка відбулася в серпні 1928-го. У фінальному матчі українці з рахунком 2:0 переграли господарів майданчика - москвичів. Таким чином, наші гравці стали першими тріумфаторами у всесоюзних змаганнях.

Дуже велике значення для подальшого розвитку волейболу мало його включення до програми змагань Всесоюзної спартакіади 1928 р. Збірні УРСР на спартакіаді представляли чоловічі та жіночі команди м. Харкова.

Переможцями серед чоловічих команд стала команда УРСР (Єлісєєв Є., Карський С., Музиканський І., Михайличенко В., Прусак., Соломій С., Шатоха А.), жіноча команда УРСР посіла друге місце (Воробйова М., Власова Л., Грудман А., Капустіна Н., Ніколаєва В., Сторожниченко Л., Шевцова З.). Після Всесоюзні спартакіади географія волейболу незмінно розширювалася. Виростала майстерність спортсменів інших міст України, зокрема, чоловічої команди Дніпропетровська, яка в 1931 році нанесла поразку харківчанам - лідеру українського волейболу, і вийшла в число ведучих команд. Велика увага в приділялася розвитку дитячого волейболу. Утворювалися дитячі та юнацькі волейбольні колективи.

За роки незалежності України вітчизняні волейболісти не раз виборювали призові місця у престижних офіційних міжнародних змаганнях: у 1993 р. - третє місце у чемпіонаті Європи серед жінок та друге місце у чемпіонаті світу серед молодіжних команд; у 1998 р. - друге місце на Всесвітніх юнацьких іграх.

В 2001 році на чемпіонаті Європи серед жінок в Болгарії де наша збірна зайняла четверте місце і це можна вважати великим проривом беручи до уваги що в 1999 році українки не кваліфікувалися а в Туреччині 2003 році зайняли дев'яте місце. До того ж це була остання кваліфікація на чемпіонат не тільки Європи а і Світу і Олімпійських ігор за час незалежності України.

3. ВОЛЕЙБОЛ НА СУМЩИНІ

Можна сказати, що волейбол на Сумщині є досить популярним командним видом спорту. У Сумах та області представлені різні професійні майданчики для гри та проведення змагань. Є облаштовані майданчики для пляжного волейболу, як у теплий період року, так і у закритому приміщенні на базі СумДУ. Ця гра набрала свою популярність, як у аматорському вигляді, так і у професійному.

У Сумах регулярно проводяться змагання з волейболу, а у 2021 році у місті пройшов Чемпіонат України з пляжного волейболу.

У 2022 році Федерація волейболу України відзначила рейтинг одних з найяскравіших волейболістів українського волейболу. Кращим став Олег Плотницький, який починав з пляжного волейболу у сумського тренера Валерія Самодая. У трійці й Василь Тупчій, який свого часу грав за “Сумихімпром”. У десятці також Юрій Гладир, який народився у Сумах.

Також волейболіст з Сумщини входив до складу команди Літніх Олімпійських ігор 1988 року Сорокалет Олександр Дмитрович уродженець Шостки, тоді команда отримала срібло.

ВИСНОВКИ

Волейбол є однією з найбільш поширених ігор в Світі та в Україні. Масовий, характер волейболу пояснюється його високою емоційністю і доступністю, заснованої на простоті правил гри і нескладності устаткування. Особливою відмінністю волейболу, як засобу фізичного виховання є його специфічна властивість – можливість навантаження, тобто відповідність між підготовленістю гравця і навантаженням, яку він отримує. Волейбол грою, доступною для людей різного віку, статку, фізичного розвитку тощо.

Ще однією з властивостей волейболу є, що ця гра доступна для людей різного віку і рівню підготовленості. Волейбол тільки на вигляд простий. Насправді це гра дуже тонка. Настрій команди, вдале варіювання складом, вмело обрана тактика - від усього цього, не в меншій мірі, ніж від класу гравців, залежить загальний успіх. І хоча, можливо, в теперішньому волейболі немає такої кількості яскравих гравців, як 30 років тому, нинішні гравці володіють вищим класом, більшою ефективністю гри.

Приклад оформлення списку літератури

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фізичне виховання: Волейбол: навч. посіб. для студ. Всіх спеціальностей / Міщук Д. М., Сироватко З. В., Абрамов С. А., Томашевський Д. В. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 129 с.
2. Ващенко І. М. Історичні аспекти зародження і розвитку волейболу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. Чернігів, 2019. Вип. 108. С.96-103.
3. Ковцун В.І. Лекція На тему: Історія виникнення і розвиток волейболу. Правила гри з дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор. Волейбол». Львівський Державний Університет Фізичної Культури. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4684270/>
4. Шик А. О., Симоненко Н. О. Історія розвитку волейболу в Україні. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 2. – С. 301–302.
5. Волейбол у СумДУ. URL: <https://sport.sumdu.edu.ua/index.php/ua/vydy-sportu/voleibol>